

## **ВПП 2.2.19. Логістика**

### **ВСТУП**

Програма навчальної дисципліни «Логістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності «Економіка».

**Предметом** дисципліни є загальні закономірності розвитку логістичних систем, особливості та тенденції управління й оптимізації матеріальних потоків.

#### **Міждисциплінарні зв'язки:**

Дисципліна обов'язкова професійної підготовки, тісно пов'язана з дисциплінами «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Організація виробництва», «Фінанси підприємства», а також є базою для вивчення дисциплін «Маркетинг», «Менеджмент», «Планування».

### **1. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Логістика»** є формування системних знань і розуміння концептуальних основ логістики, теорії та практики розвитку цього спрямування та одержання навичок організації логістичних процесів транспортування, складування, вантажопереробки товарної продукції, управління запасами, закупівлями та реалізацією продукції на ринку, виробничими операціями, а також управління процедурами замовлень і логістичним сервісом.

**1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Логістика»** є: формування у студентів наукового мислення і практичного пізнання законів логістичної концепції господарювання; оволодіння понятійним апаратом і термінологією логістики; пізнання об'єктів логістичного управління: матеріальних, фінансових, інформаційних і сервісних потоків, логістичних систем і їх елементів; освоєння і розуміння багатогранних функцій логістики в загальній концепції маркетингу та менеджменту і їхня взаємодія з іншими сферами бізнесу; знайомство й освоєння сучасних логістичних концепцій і прикладних систем.

**1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти** має бути сформовані наступні елементи компетентності:

#### *знання:*

- мети, завдань, об'єкту і предмету логістики, основних понять, якими оперує логістика, специфіка логістичного підходу до управління матеріальними потоками, функції логістики, методи логістики, принципи побудови логістичних систем, ключові питання і процедура розробки логістичної стратегії підприємства;

- завдань логістики у сфері закупівель, транспортування, складування і реалізації, завдань організації логістичного сервісу, основних систем контролю стану запасів, принципів побудови інформаційних систем у логістиці, сучасних технологій управління інформаційними потоками.

#### *вміння:*

- ставити завдання підвищення конкурентоспроможності підприємства на базі логістичної оптимізації управління матеріальними потоками, а також вирішувати найбільш розповсюджені з них.

- оцінювати економічну ефективність та наслідки здійснення логістичних рішень.

#### *способи мислення:*

- формування суджень – форми відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у ствердженнях наявності або відсутності ознак, властивостей або відносин у сфері технологічних процесів;

- пропонування міркувань – низки пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки у сфері технологічних процесів, доведення її або заперечення;

- створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень в області технологічних процесів;

– генерування понять – пізнання сутності предметів і явищ у межах системи технологій в їх істотних зв'язках та відносинах, узагальнення їх істотних ознак.

*професійні, світоглядні і громадянські якості:*

– здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;

– ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах діяльності;

– здатність організовувати та проводити дослідження, використовуючи сучасну методологію;

– здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер спеціальності для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій;

– здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу;

– ґрунтовні знання особливостей, інструментарію, новітніх напрямків та здатність формувати ефективну сучасну технологічну систему підприємства.

*морально-етичні цінності:*

– сформувати уявлення про моральні цінності людини;

– здатність висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у житті людини;

– формувати вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з виконанням обов'язків у колективі;

– розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;

– виховувати самостійність, волю, моральність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години 5 кредитів ЄКТС.

## **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

### **Тема 1. Логістика у ринковій економіці.**

Сутність, функції та завдання логістики. Логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності фірми.. Етапи розвитку логістики. Універсальна концепція теорії логістики. Сучасна логістична концепція. Основні принципи та методи теорії логістики. Види логістики. Сутність мікрологістики.

### **Тема 2. Класифікація форм логістичних утворень.**

Логістичні ланцюги. Види логістичних ланцюгів розподілу. Основні інструменти управління логістикою. Співробітництво, конфлікти та конкуренція в логістичних каналах.

### **Тема 3. Характеристика основних елементів логістики.**

Перелік та характеристика елементів логістики. Методологічне забезпечення ефективної взаємодії елементів логістики. Кібернетичний підхід. Теорія дослідження операцій. Теорія ефективності та управління елементами логістичних витрат. Інформаційне забезпечення ефективної взаємодії елементів логістики.

### **Тема 4. Технологічні процеси та управління матеріальними потоками.**

Логістика технологічних процесів. Поняття матеріального потоку, його параметри та характеристики. Класифікація матеріальних потоків. Поняття про управління матеріальними потоками.

### **Тема 5. Фактори формування логістичних систем.**

Поняття про логістичні системи. Види логістичних систем. Порядок, підходи, принципи та фактори впливу на формування логістичних систем.

### **Тема 6. Управління матеріальними потоками в логістичних системах.**

Поняття про управління матеріальними потоками в логістичних системах. Управління матеріально-технічним забезпеченням у логістичних системах. Управління запасами в логістичних системах.

#### **Тема 7. Заготівельна логістика.**

Сутність і завдання заготівельної логістики. Завдання «Зробити або купити». Вибір постачальника. Визначення економічного розміру замовлення. Система постачань «Точно у термін» в заготівельній логістиці.

#### **Тема 8. Сутність розподільчої логістики.**

Сутність і завдання розподільчої логістики. Управління каналами розподілу в логістиці. Розподільчі центри у логістичних ланцюгах.

#### **Тема 9. Внутрішньовиробнича логістика.**

Сутність виробничої логістики та концепцій її організації. «Штовхальний» і «тягнучий» підходи до управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Логістична концепція «MRP». Мікрологістична система KANBAN. Мікрологістична концепція «Оптимізована виробнича технологія». Мікрологістична концепція «Худе виробництво».

#### **Тема 10. Логістика посередництва.**

Сутність логістики посередництва та її види. Види логістичних посередників. Поняття про логістичний сервіс та логістичні послуги. Організація логістики посередництва в підсистемі логістичного сервісу. CASE-технології у логістичному менеджменті.

#### **Тема 11. Логістика складування.**

Склади та їх функції. Класифікація складів. Складові логістичного процесу на складі.

#### **Тема 12. Транспортна логістика.**

Сутність і завдання транспортної логістики. Види транспорту. Логістичні рішення у транспортуванні. Системи поставки вантажів. Транспортні витрати і тарифи. Сутність транспортних задач та методи їх вирішення.

#### **Тема 13. Транспортно-експедиційні логістичні послуги.**

Характеристика транспортно-експедиційних послуг. Організація логістики транспортно-експедиційного обслуговування. Роль, функції та критерії вибору експедиторів і транспортно-експедиційних посередників.

#### **Тема 14. Глобалізація процесів логістики.**

Сутність та етапи глобалізації господарської діяльності підприємств. Сутність і завдання глобальної логістики. Роль глобалізації та регіоналізації у формуванні макрологістичних систем.

### **3. Рекомендована література**

#### **Основна**

1. Гаджинский А.М. Логистика: Учебник для высших и средних специальных учебных заведений / А.М. Гаджинский. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Информационно-внедренческий центр «Маркетинг», 2000. – 375 с.
2. Гаджинский А.М. Практикум по логистике / А.М. Гаджинский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 180 с.
3. Кальченко А.Г. Логістика: Навч. посібник. / А.Г. Кальченко. – К.: КНЕУ, – 2020. – 148 с.
4. Логистика: учебник / Под ред. Б.А. Аникина. – М., ИНФРА-М, 1998. – 327 с.
5. Неруш Ю.М. Логистика: учеб. для вузов / Ю.М. Неруш. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 495 с.
6. Николайчук В.Е. Заготовительная и производственная логистика / В.Е. Николайчук. – СПб: Питер, 2001. – 160 с.
7. Николайчук В.Е. Логистика в сфере распределения / В.Е. Николайчук. – СПб: Питер, 2001. – 160 с.

8. Николайчук В.Е. Логистика / В.Е. Николайчук. – СПб: Питер, 2002. – 160 с.
9. Пономарьова Ю.В. Логістика: Навч. посібник. / Ю.В. Пономарьова. – Вид. 2-е, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.

#### **Допоміжна**

1. Бакаєв О.О. Теоретичні засади логістики: Підруч. для студ. екон. спец.: У 2 т. / Бакаєв О.О., Кутах О.П., Пономаренко Л.А. – Київський ун-т економіки і технологій транспорту – К.: Фенікс, 2005. – 528 с.
2. Крикавський Є.В. Логістика: компендіум і практикум. Навч. посібник / Крикавський Є.В., Чухрай Н.І., Чернописька Н.В. – К.: Кондор, 2006. – 340с.
3. Окландер М.А. Логістична система підприємства / М.А. Окландер.– Одеса: «Астропринт», 2004. – 309 с.
4. Стаханов В.Н. Торговая логистика: Учеб. Пособие / Стаханов В.Н., Шеховцев Р.В. – 2-е изд., перераб. – М.: ПРИОР, 2000. – 112 с.
5. Сергеев В.И. Логистика в бизнесе: Ученик / В.И. Сергеев. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 608 с.
6. Практикум по логистике: учеб. пособие / Под ред. Б.А. Аникина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 208 с.
7. Родников А.Н. Логистика: Терминолог. Словарь / А.Н. Родников. – М.: Экономика, 1995. – 251 с.

#### **Інформаційні ресурси**

1. Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України.
2. Сайт Державного комітету статистики України.
3. Сайти періодичних видань: «Економіка АПК», «Пропозиція», «Агроінком», «Вісник аграрної науки».